

Drapelul european

INTEGRAREA EUROPEANĂ

După crearea pieței comune europene, procesul de integrare europeană s-a amplificat pe două direcții: pe orizontală, prin integrarea de noi state, și pe verticală, prin adâncirea procesului integrării.

Extinderea Europei unite s-a realizat în mai multe valuri. Astfel, în 1972, la piața comună europeană — din care făceau parte Belgia, Franța, Germania Federală, Italia, Luxemburg și Olanda — au aderat Marea Britanie, Irlanda și Danemarca. În anii '80 s-au alăturat Grecia (1981), apoi Spania și Portugalia (1986), iar în ultimul deceniu al secolului al XX-lea Austria, Finlanda și Suedia (1995). Ultimul val de aderare (2003) a fost și cel mai spectaculos, pe de o parte datorită numărului mare al statelor acceptate (zece), iar pe de altă parte datorită prezenței în acest grup — alături de Malta și Cipru — a primelor state foste membre ale „blocului comunist” — Polonia, Cehia, Slovacia, Slovenia, Ungaria, Estonia, Letonia și Lituania. Următorul pas este preconizat pentru 2007, când România și Bulgaria urmează să se alăture „celor 25”.

Spectaculoasa extindere teritorială nu ar fi putut avea consecințe pozitive asupra viitorului european în absența continuării procesului de integrare economică și politică. Consolidarea pieței comune prin semnarea Actului Unic European a fost continuată prin Tratatul de la Maastricht, care face trecerea de la Comunitatea Europeană la Uniunea Europeană. Între cele două etape există o diferență calitativă, în 1992 luându-se decizii majore, care ne amintesc cu adevărat de „Statele Unite ale Europei”. Cea mai vizibilă dintre inițiativele adoptate a fost aceea de înlocuire a monedelor naționale cu o monedă unică, Euro, realizată în 2002. Reforma monetară a facilitat libera circulație a capitalurilor, constituindu-se într-un pas decisiv spre armonizarea economiilor statelor membre. În același timp, moneda unică a devenit un simbol al Uniunii Europene, dar și un răspuns al acesteia la tendința de globalizare a piețelor financiare. Revoluționară este și introducerea cetățeniei europene, devenită operațională în urma acordului de la Schengen din 1995. În virtutea acestuia, posesorii pașaportului european pot trece liber peste frontierele statelor membre.

Acesta nu a fost însă singurul răspuns al Europei la provocările globalizării. Astfel, Consiliul European de la Lisabona, din 2002, a lansat o strategie de dezvoltare pe 10 ani al cărei principal obiectiv era transformarea Europei din punct de vedere economic în cea mai dinamică și mai competitivă economie a lumii. Cunoscută sub numele de „Procesul Lisabona”, strategia reprezintă unul dintre cele mai îndrăznețe proiecte de dezvoltare din lumea contemporană, implicând o creștere economică durabilă, locuri de muncă și creșterea coeziunii sociale.

Dezvoltarea Uniunii Europene nu a fost însă o cursă fără obstacole. Extinderea a creat controverse legate de reprezentarea noilor state membre în instituțiile politice europene, de cotele de producție în diferite sectoare de activitate, iar populația țărilor dezvoltate a început să se teamă de exodul muncitorilor proveniți din noile state membre, ceea ce ar putea determina o creștere a șomajului tocmai în țările cu cele mai mari contribuții la bugetul comunitar.

Repere cronologice ale integrării

- 1949 – Crearea Consiliului Europei.
- 1951 – Constituirea Comunității Europene a Cărbunelui și a Oțelului.
- 1957 – Tratatul de la Roma.
- 1962 – Lansarea politicii agricole comune.
- 1986 – Tratatul de la Luxemburg.
- 1992 – Tratatul de la Maastricht.
- 1995 – Intră în vigoare convenția Schengen.
- 1999 – Se adoptă hotărârea privind moneda unică europeană.

1

Tratatul de la Maastricht

„Prin prezentul tratat, Înaltele părți contractante constituie între ele o Uniune Europeană. (...)

Prezentul tratat marchează o nouă etapă în procesul de creare a unei uniuni (...) între popoarele Europei, în care deciziile luate sunt cât mai aproape de cetățeni. (...) Misiunea acestei uniuni este de a organiza relațiile dintre statele membre și între popoarele acestora pe principiile corenței și solidarității.

Uniunea își propune drept obiective:

- promovarea unui progres economic și social echilibrat și durabil, mai ales prin crearea unui spațiu fără frontiere interioare, prin consolidarea coeziunii economice și sociale și prin stabilirea unei uniuni economice și monetare, care presupune o monedă unică (...);
- afirmarea identității sale pe scena internațională, mai ales prin crearea unei politici externe și de securitate comune, inclusiv prin definirea unei politici de apărare comune care poate conduce,
- consolidarea protecției drepturilor și intereselor locuitorilor statelor membre prin instituirea unei cetățenie a Uniunii.”

(Semnat la 7 februarie 1992 și intrat în vigoare la 1 noiembrie 1993)

 State membre ale UE	Cifrele de pe hartă reprezintă statele:
1973 Anul primirii în UE	1. LUXEMBURG
	2. MONACO
	3. LIECHTENSTEIN
	4. SAN MARINO
	5. VATICAN
	6. ANDORRA
	7. MOLDOVA
	8. CROAȚIA
	9. BOSNIA și HERȚEGOVINA
	10. SERBIA și MUNTENEGRU
	11. MACEDONIA

2

„Moneda nu se împarte între națiunile suverane și nu există nici un exemplu, contemporan sau istoric, de monedă girată în comun de mai multe state.

Este exact calculul pe care-l fac partizanii monedei comune Euro, care vor să impună unificarea politică dispensându-se de acordul explicit al concetățenilor lor, prin artificii «tehnic» al creării noii monede.

Dar construcția unui stat de dimensiuni continentale vine împotriva tuturor exigențelor și tuturor tendințelor din economia contemporană, de mai bine de un sfert de secol toate marile organizații publice și private căutând eficiența în dimensiunile mici.

Un superstat continental va fi mai puțin eficace și va conduce spre impozite suplimentare, care se vor adăuga impozitelor naționale existente. Suprimând concurența între statele naționale, nu se vor mai produce reformele vechilor structuri care frânează dezvoltarea pe continent.”

(Jean-Jacques Rosa, *Eroarea europeană*, Grasset, 1998)

ACTIVITATE INDEPENDENTĂ

- Studiați cu atenție documentele și rezolvați următoarele sarcini de lucru:
- 1. Enumerați obiectivele pe care și le propun statele europene semnatare ale Tratatului de la Maastricht.
- 2. Pe baza cunoștințelor anterioare, decideți dacă toate aceste obiective au fost atinse sau nu. Exemplificați.
- 3. Care dintre aceste obiective ale Uniunii Europene credeți că este mai important pentru asigurarea viitorului acesteia? Argumentați-vă răspunsul.
- 4. Exprimați-vă punctul de vedere referitor la beneficiile introducerii monedei unice, utilizând argumentele oferite de documentele 1 și 2.
- 5. Între europeni există o unanimitate de păreri referitoare la efectele benefice ale unificării europene? Argumentați răspunsul.
- 6. Identificați cele mai recente etape ale extinderii UE. Decideți asupra elementelor comune și asupra deosebirilor dintre noile state membre și candidate.
- 7. Încercați să explicați de ce extinderea UE s-a produs în această ordine a includerii unor noi membri.
- 8. Alcătuiți un eseu argumentativ în care să vă prezentați punctul de vedere legat de perspectivele României ca potențial membru al Uniunii Europene din 2007.

PRO MEMORIA!

- Primii pași spre realizarea Europei unite au fost determinați de necesitatea ieșirii din marasmul generat de cel de Al Doilea Război Mondial, cât și de nevoia de a oferi un răspuns adecvat provocărilor globalizării.
- Procesul unificării s-a desfășurat atât în plan economic, cât și în domeniul asigurării drepturilor omului.
- Integrarea europeană s-a produs nu numai pe orizontală, prin adăugarea de noi state în cadrul mai multor valuri de extindere, ci și pe verticală, prin transferul unei părți a deciziei spre organisme supra-naționale.
- După 1989, aderând la valorile democrației și la principiile economiei de piață, România a redevenit parte activă a noii Europe.